

2010-04-27

Dnr 43-2009:4035

Vollsjö skola, Piratenområdet
Familjeförvaltningen
275 80 SJÖBO

Skolbeslut för grundskola

efter tillsyn i Vollsjö skola
i Sjöbo kommun

Rektor Christina Johansson
Vollsjö skola, Piratenområdet
Familjeförvaltningen
275 80 SJÖBO

Sjöbo kommun
275 80 SJÖBO

Tillsyn i Vollsjö skola

Förskoleklass och grundskola årskurs 1–5

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Vollsjö skola och Sjöbo kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Tillsynen 2010 har funnit några områden som behöver förbättras, där rektorn som pedagogisk ledare har en viktig funktion för att inrikta verksamheten mot de nationella målen. Brister finns inom områdena måluppfyllelse, IUP med skriftliga omdömen, utvärdering av kunskapsresultat, elevinflytande och anpassningar vilket i kombination med skolans påbörjade omorganisation och analys av lärmiljön, undervisningsformer och stödinsatser bör ligga till grund för framtida skolutveckling. Skolinspektionen ser även brister inom områdena rektors beslutsfattande och plan mot kränkande behandling.

Vid Skolverkets tillsyn i Sjöbo kommun 2003 framkom att Vollsjö skola uppvisade brister bl.a. inom områdena måluppfyllelse, elevinflytande, arbete mot kränkande behandling, stödinsatser och kvalitetsarbete. Skolinspektionen, som tagit över tillsynen efter Skolverket, ser vid tillsynen 2010 att brister fortfarande finns inom flertalet av dessa områden. En återkommande punkt i tillsynens bristområden är avsaknad av analys och utvärdering, vilket gäller elevernas kunskapsutveckling på både individnivå och skolövergripande nivå, elevinflytande, former för anpassning samt arbete mot kränkande behandling. Skolan uppger att man har gått från ett övergripande till ett individfokuserat perspektiv i diskussionen kring måluppfyllelse. Detta kan möjligen vara en orsak till att analys och utvärdering på systemnivå blivit lidande. I vilket fall måste detta föranleda ytterligare pedagogiska insatser och omprövning av skolans kvalitetsarbete och undervisningsmetoder.

Resultaten på nationella prov i årskurs 5 har varierat stort under de senaste fem åren. Eleverna i årskurs 3 uppvisade goda resultat på de nationella proven 2009. Rektorn ser en hög måluppfyllelse som skolans huvuduppgift och har påbörjat ett utvecklingsarbete bl.a. genom att försöka identifiera orsakerna till de senaste årens skiftande resultat och genom att försöka hitta framgångsrika former för en god lärmiljö. Arbetet med "förstärkningspedagoger" inom kommunprojektet SATSA, extra stödinsatser för eleverna, ny organisation fr.o.m. hösten 2010, förstärkt föräldrakontakt och matematik-/NO-/tekniksatsning är exempel på insatser i utvecklingsarbetet. Skolan hoppas kunna bygga underifrån med så kallade förväntningssamtal med alla barn i blivande förskoleklassen inför skolstarten och även i undervisningen med utgångspunkt i de goda resultaten i årskurs 3 år 2009. Inom ramen för Sjöbo kommuns satsning på kompetensutveckling inom betyg och bedömning har ett arbete påbörjats med att utarbeta en ny modell för IUP och skriftliga omdömen. Den låga andelen elever som når målen i Vollsjö skola är dock en tydlig indikation på att ytterligare åtgärder behövs så att alla elever ges förutsättningar för att nå lägst målen för utbildningen.

Skolinspektionen har i tillsynen av Vollsjö skola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Åtgärder behövs så att alla elever ges förutsättningar att nå lägst målen för utbildningen. (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Kursplanerna, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen)
- Skolan upprättar inte individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen i enlighet med författningarnas krav. (7 kap. 2 § grundskoleförordningen, Lpo 94, 2.7 Bedömning och betyg)

- Rektorn tar inte ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet i alla ämnen. (2 kap. 6 § grundskoleförordningen, Lpo 94 2.8 Rektors ansvar)
- Skolan arbetar inte tillräckligt aktivt med att anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (Lpo 94 2.2 Kunskaper)
- Skolan arbetar inte tillräckligt aktivt för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning. (4 kap. 2 § skollagen, Lpo 94 2 Elevernas ansvar och inflytande, Lpo 94 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, riktlinjer)
- Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav. (14 a kap. 8 § skollagen, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling)
- Rektorn fattar inte beslut enligt bestämmelserna. (10 kap. 3 § skollagen)

Bedömningarna redovisas i bilagorna 1–2.

Rektor och Sjöbo kommun har ansvar för att åtgärder vidtas. Skolinspektionen kommer att följa upp detta beslut. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen tre månader från den dag Skolinspektionens beslut avseende Sjöbo kommun meddelas.

Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Sjöbo kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har utredaren Dan Collberg och undervisningsrådet Cecilia Hanö deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Viveca Serder

Enhetschef

Cecilia Wallén

Utredare/föredragande

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Vollsjö skola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Sjöbo kommun under våren 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Vollsjo skola den 11 februari och den 19 mars 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Vollsjo skola, dels den information som samlats in under besöket. I Vollsjo skola intervjuades rektorn, lärare, arbetslagsledare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1.: Antal elever på Vollsjo skola

Skolan	Antal elever
Förskoleklass	29
Grundskola	108
Särskoleelever (individintegrerad)	1

Källa: Rektors verksamhetsredogörelse

Vollsjö skola som ligger i norra delen av Sjöbo kommun tillhör tillsammans med tre förskolor Piratens rektorsområde. Upptagningsområdet är stort och omfattar de norra delarna av Sjöbo kommun, till stor del landsbygd. Skolan är nyrenoverad och två skolor har slagits samman till en enhet som nu finns i Vollsjö skola. Skolan har förskoleklass och åldersblandade klasser 1–3 och 4–5. Skolan planerar en omorganisation hösten 2010. Området som leds av en rektor, arbetslagsledare, intendent och elevhälsosamordnare är organiserat i tre arbetslag. Varje arbetslag leds av en arbetslagsledare som ingår i rektors ledningsgrupp. Rektorn, som har ansvar för all pedagogisk verksamhet från 1 till 12 år, har arbetat som rektor sedan 15 år tillbaka och har lång erfarenhet som lärare och rektor i Sjöbo kommun.

Tillsynsprotokoll för Vollsjö skola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Åtgärder behövs så att alla elever ges förutsättningar att nå lägst målen för utbildningen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper

Kursplanerna

2 kap. 6 § grundskoleförordningen.

Motivering:

I Lpo 94 anges att det är skolans och huvudmannens ansvar att eleverna ges möjlighet att uppnå målen för utbildningen. Statistik visar att resultaten på de nationella proven i årskurs 5 i Vollsjö skola har varierat stort under de senaste fem åren. År 2008 visade på mycket goda resultat medan endast mellan 59 och 66 procent av eleverna nådde målen år 2009 i svenska, matematik och engelska vilket var de lägsta resultaten sedan 2005.

Resultaten på testomgången av de nationella proven i årskurs 3 år 2009 var goda och skolan har enligt rektorn påbörjat ett utvecklingsarbete för ökad måluppfyllelse och hoppas kunna bygga underifrån på de goda resultaten. Den låga andelen elever som når målen i Vollsjö skola är dock en tydlig indikation på att kraftfulla åtgärder behövs så att alla elever ges förutsättningar för att nå lägst målen för utbildningen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Skolan upprättar inte individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen i enlighet med författningarnas krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Lpo 94, 2.7 Bedömning och betyg

Motivering:

Bestämmelserna om individuella utvecklingsplaner, IUP, innebär att den individuella utvecklingsplanen för en elev både ska innehålla skriftliga omdömen om elevens kunskaper i varje ämne och varje årskurs men också sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen.

Skriftliga omdömen ges inte i alla ämnen på Vollsjö skola. De individuella utvecklingsplaner Skolinspektionen har tagit del av innehåller inte en tydlig sammanfattning av de insatser som, framförallt skolan, behöver vidta för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Skolans IUP med skriftliga omdömen omfattar inte alla ämnen, är inte tillräckligt målrelaterad och behöver omarbetas i enlighet med författningarnas krav.

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering**Bedömning:**

Rektorn tar inte ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet i alla ämnen.

Författningsstöd:

2 kap. 6 § grundskoleförordningen

Lpo 94 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Skolan har ingen skolövergripande sammanställning och utvärdering av resultaten i alla ämnen. Enligt rektorn förs dock kontinuerliga diskussioner i arbetslagen, i ledningsgruppen och i skolans resursteam kring dessa frågor, och rektorn informerar sig genom elevernas IUP med skriftliga omdömen. I intervjuer framkom att fokus ligger på att dokumentera svenska, matematik och engelska och rektorn samlar endast in och analyserar resultaten i nationella prov i årskurs 3 och 5. I intervjuer uppger rektorn och lärarna att det har blivit fokus på måluppfyllelse i svenska, engelska och matematik genom de nationella proven och att de andra ämnena har hamnat i skymundan. Vollsjö skola har enligt lärarna länge varit en så kallad treämnesskola, och det finns inga sammanställningar av om alla elever når målen i alla ämnen. Sjöbo kommuns kompetensutveckling i betyg och bedömning har enligt personalen gjort att arbetet med kunskapsutvärderingar förbättrats, och en ny digital modell för IUP med skriftliga omdömen håller på att tas fram. Trots detta behöver skolan se till att utvärdering och analys

av kunskapsresultat i de tidigare årskurserna blir mer systematisk och görs i ett skolövergripande perspektiv för alla årskurser och alla ämnen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Skolan arbetar inte tillräckligt aktivt med att anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Författningsstöd:

Lpo 94 2.2 Kunskaper

Motivering:

Skolinspektionen har fått intrycket att Vollsjö skola fokuserar mycket på att hjälpa elever i behov av särskilt stöd men att man inte kommit lika långt i att utmana elever som vill gå fram lite fortare. Skolinspektionen får signaler om att undervisningen ibland ligger på en för låg nivå, att skolan ställer för låga krav på eleverna och att de klarar av större utmaningar än de ges. Elevernas bakgrund och hemmens förväntningar på skolan spelar en viss roll i detta tänkande, framkommer i intervjuer. Rektorn menar att ständiga diskussioner förs kring anpassningar och hur man sätter ribban – ”att inte sätta den för lågt och inte sätta den lika för alla”.

Skolan arbetar åldersblandat 1–3 och 4–5 och lärarna individanpassar bl.a. genom att man fördelar barnen i icke fasta grupper utifrån, som lärarna uttrycker det, vilken nivå barnen är på, men man är inom skolan inte överens om ifall detta är ett lämpligt tillvägagångssätt. Skolan arbetar tematiskt med framför allt SO- och NO-ämnen. Skolinspektionen ser exempel på att elever i tre olika årskurser arbetar efter att uppnå samma lokalt formulerade mål. Dessa mål bygger inte på strävansmålen i kursplanerna, är lågt ställda och ensidigt inriktade på faktakunskaper. Skolan har inte utvärderat nivågrupperingarna eller temaarbetena för att se vilka resultat de gett.

Lärarna uppger i intervjun att elever som behöver stimuleras t.ex. kan få arbeta med en högre årskurs eller få annorlunda och varierade uppgifter, så som elevtexter med andra krav. I ”Lilla oasen” finns lärare som kan ge extra stöd och hjälp. Dit kan elever gå om de har behov av stöd, men även elever som behöver extra utmaningar är välkomna att arbeta där. Denna senare möjlighet känner dock eleverna i intervjun inte till.

Sammanfattningsvis konstaterar Skolinspektionen att ovan nämnda beskrivningar kring skolans åldersblandning, nivågruppering, tillit till elevernas förmåga och svårigheter att möta de elever som behöver utmaningar ger en bild av en skola som behöver

arbeta mer aktivt med att anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Skolan arbetar inte tillräckligt aktivt för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning.

Författningsstöd:

4 kap. 2 § skollagen

Lpo 94, 2 Elevernas ansvar och inflytande

Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, riktlinjer

Motivering:

Skolan har klassråd och elevråd och rektorn uppger att hon "nyttjar elevrådet som kanal för att nå ut". I den stora ombyggnaden av skolan har elevrådet varit delaktigt. Rektorn uppger vidare att hon anser att elevinflytandet vad gäller innehåll och arbetsformer är för litet på Vollsjö skola, och att det finns stora skillnader i hur lärarna arbetar med elevinflytande. Eleverna bekräftar denna skillnad, och menar att de får vara delaktiga i trivselregler mm., men inte "vad vi ska läsa om eller hur vi ska jobba". Lärarna ger dock flera exempel på elevinflytande och delaktighet, vilket enligt dem sker spontant eller planerat, t.ex. i IUP-processen eller val av arbetssätt/innehåll inför ett nytt arbetsområde. Skolans utvärderingar visar att elevinflytande är ett område där skolan är i behov av utveckling, bl.a. har en elevenkät visat att eleverna på Vollsjö skola inte är nöjda med sitt inflytande. Det finns enligt rektorn och lärarna inga gemensamma förhållningssätt och former när det gäller elevinflytande i undervisningen, men inflytande och delaktighet är ett av de prioriterade utvecklingsområdena i skolans lokala arbetsplan 2009.

Skolinspektionen får i intervjuer och dokumentation en splittrad bild av hur elevinflytandet fungerar. Trots rektorns och personalens intentioner att på olika vis öka elevinflytandet behöver skolan arbeta mer aktivt för att eleverna på Vollsjö skola ska känna delaktighet och ges tillräckliga möjligheter till inflytande över undervisningens planering och genomförande.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero**Bedömning:**

Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Motivering:

Rektorsområdet har en gemensam likabehandlingsplan som även omfattar kränkande behandling. Lärarna känner sig inte fullt delaktiga i framtagandet av planen, som har tagits fram av rektor och elevhälsosamordnare, och eleverna har heller inte varit delaktiga i utformningen. Planen saknar en beskrivning av vilka insatser som skolan avser att påbörja och genomföra under det kommande året utifrån en aktuell kartläggning och analys.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Rektors beslutsfattande****Bedömning:**

Rektorn har inte fattat beslut enligt bestämmelserna.

Författningsstöd:

10 kap. 3 § skollagen

Motivering:

Särskild undervisning i elevens hem får endast ske på grund av sjukdom eller av liknande skäl. Enligt protokoll från elevvårdskonferens som Skolinspektionen tagit del av har rektorn vid ett tillfälle beslutat att låta elev få "time-out" i två veckor av andra skäl än sjukdom eller liknande och under denna tid få undervisning i hemmet. Detta beslut är inte förenligt med skollagen.